

ที่กล่าวแล้ว เสด็จกลับถึงพระบรมมหาราชวัง เวลาบ่าย ๓

วันที่ ๑๗ ตุลาคม เวลาบ่าย ๓ โมง พระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชทานพระกระฐิน โดยกระบวนราช ประทับวัดพระเชตุพนท้าวพระสงฆ์จำพรรษาในพระอารามนี้ คือ พระราชาคณะ ๓ หม่อมเจ้าพระ ๑ พระครู ๓ ถาตานุกรม ๒๐ ปรีชญ ๒ พิธีกรรม ๔ อินทีย เวียนคัน ๓๔ อินทีย เวียน วิษัณนา ๕๐ อินทีย เล่า สวณนท ๑๒๐ รวมพระสงฆ์ ๒๓๗ รูป พระมณฑลเทศมนิครองพระกระฐิน พระรับไทรบี ๓๒ รูป โปรดให้พระเจ้าราชวรวงษ์เชอ กรมขุนเจเรญผล พูลสวัสดิท ทรงประเคนบริกขารพระกระฐิน พระสงฆ์ถวายอนุโมทนาแล้ว พระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชทานพระกระฐิน วัดราชบูรณ พระสงฆ์ ๒๐๕ รูปคือพระราชาคณะ ๒ ถาตานุกรม ๘ ปรีชญ ๒ พิธีกรรม ๔ พระช่างเขียน ๑ อินทีย ๑๘๘ รูป พระบรม

ไตรโลกครองพระกระฐิน พระสงฆ์รับไทรบี ๑๗ รูป เสด็จพระราชทานพระกระฐิน วัดราชบพิทที่ ๓ พระสงฆ์ในพระอารามนี้ คือพระองค์เจ้าพระราชาคณะ ๑ หม่อมเจ้าพระราชาคณะ ๑ หม่อมเจ้าพระเปรีชญ ๑ ถาตานุกรม ๘ ปรีชญ ๓ พระมหาคเล็ก ๓ อินทีย ๑๘ รวม ๓๕ รูป พระวรวงษ์เชอ พระองค์เจ้าพระอรุณนิภาคุณากรครองพระกระฐิน พระสงฆ์รับไทรบี ๑๖ รูป เสด็จพระราชทานไปประทับวัดสุทศันเทพวรารามที่ ๔ มีพระสงฆ์ ๑๘๐ คือ พระราชาคณะ ๒ ถาตานุกรม ๑๐ ปรีชญ ๕ อินทีย ๑๗๓ รูป พระบรมวโรคมครองพระกระฐิน พระราชาคณะ ถาตานุกรม ปรีชญรับไทรบี ๑๗ รูป โปรดให้พระเจ้าน้องยาเชอ กรมหมื่นศิริราชสังกาศถวายบริกขารพระกระฐิน เมื่อเสวยแล้ว เสด็จกลับพระบรมมหาราชวัง

ข่าวฉินพระชนม์

เป็นที่เสียดใจของพวกข้าพเจ้าอย่างยิ่ง ในเหตุที่จะกล่าวต่อไปว่า พระเจ้าน้องยาเชอ พระองค์เจ้าศรีเสาวภางค์ ฉินพระชนม์เสียแล้ว แต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๑๐๘ เวลาบ่าย ๑ โมง ๔๐ นาที พระเจ้าน้องยาเชอ พระองค์นี้ มีพระโรคคิดพระองค์มานานแล้ว คือพระกายชุกชุม พระองค์รัชชไม่ปรกติ ประชวรไข้เพื่อพระเสมหะพิการเป็นครั้งเป็นคราว ไข้เสวยพระโอสถหมอทุกวัน แลแพทย์สยามได้เขี้ยวยาพระโรคบ้าง ไม่สามารถที่จะเห็นได้ฉินทว่าเป็นคุณในพระองค์ ต่อเมื่อเสด็จไปเปลี่ยนอากาศ

ที่ทะเล จึงค่อยทรง สบายขึ้น

ครั้นถึง วันที่ ๑๘ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๐๘ เวลาเช้าต้น
 ฝน ทรงพระกรวระ ออกมา เป็น พระโลหิต ทมอ วิลลิสได้ถวาย พระโอสถ จนถึง
 วันที่ ๒๘ กรกฎาคม จึงหายประชิต ได้เสด็จไป ประทับเกาะลีซัง อีกครั้ง ๑
 ค่อย ทรงสบายแล้ว กลับ ทรงลง คือ ฝนไม่ หลับ พระ องค์ รัช น เข้า เขตไร่ทุกวัน
 ปวดพระนาภีด้วย บางเวลา จึงเสด็จ กลับ มากรุง เทพ แพทย์ยุโรปไม่เห็น
 สมควรที่จะให้ประทับ ที่ตำหนักแพ แนะนำให้เสด็จ ขึ้น ประทับบนบก จึงได้
 เสด็จ มาประทับ ที่โรง ศิริราช พยาบาล อัน เป็น ที่มีสวน แลเจียบสังคิ ทมอ กา
 แวนคง ถวาย พระโอสถตามเดิม พระราชทาน หมอนวด คือ ชน สัม ภาศ แพทย์
 มา ประจำ ด้วย พระอาการ ค่อย คลาย เสวย ได้ ฝน หลับ พระ เสมหะ พิ การ
 ก็มีน้อย ครั้น วันที่ ๒๘ กันยายน พระอาการ ทรงลง ฝนไม่ หลับ แล
 ประชวร ไข้จับ ทุกวัน พระ บังคน ไป กลางคืน แล สิ้น ค้ำไม่ ประคิ ต่อ มา พระอาการ
 ยิ่ง ทรงลง ทรง สอิก แล รัช นโสภะพระยาบท พระราชทาน พระ ญาณ สัง วร เถร มาเป็น
 ผู้ช่วยถวาย พระโอสถ แล ขุน สำราญ องค์ หมอนวด อีกคน ๑ เป็น เหลือ กำ ลัง
 ที่พระโอสถ จะ สู้ พระโรคได้ พระอาการ ให้หนักลง ทุกวัน จน วันที่ ๑๐ ตุลาคม
 เวลา สามยาม ทรง หอบ เป็น กำ ลัง รุ่ง ขึ้น ตามที่กล่าวมาแล้ว สิ้น พระ ชนม์

เวลาค่ำพระ ยาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัว ได้เสด็จ พระราช ดำ เนิน ไป
 พระราชทาน หน้า สรง พระ ศพ แล เจ้าพนักงาน ทรงเครื่อง พระ ศพ เมื่อเสร็จ แล้ว
 เชิญลงใน พระ ลองใน ประ คิษฐานเหนือ แว่นฟ้า พระเจ้า อยู่หัว ทรง ทอด ผ้าไตร
 พระ สงฆ์ สดับปกรณ์ แล้ว เสด็จ กลับ พระ บรม มหาราช วัง

เวลาเกือบ ยาม เจ้าพนักงาน ได้ เชิญ พระ ลองใน ขึ้น เสด็จ ด้ว ไปลง เรือ
 ศิริที่ท่าโรงศิริราชพยาบาล แล ออกเรือไปเทียบท่าศาลต่างประเทศ เชิญ
 พระ ศพ ขึ้น ยาน มาศ สามคาน ประ ถอบ พระ โภษ มณฑล แล้วแต่ ไข่วัง พระเจ้า รัช น
 ยาเธอ กรมหลวง เทเว รณย์ วัโร ประ การ ประ คิษฐานเหนือ แว่นฟ้า ๒ ชั้น
 แล เครื่อง สูง ๑๐ คัน แว่น ล้อม พระ โภษ มี กลอง ชนะ แตร ประ โคมตาม เวลา แล
 พระราชทาน พระ สงฆ์ สวด อภิ ชรวม กว่าจะ พระราชทาน เพลิง ทาม ชรวม เนียม